

Protokoll fört vid pleniföredragning

Näringsavdelningen

Fiskeribyran, N30

Närvarande

KS - CG - MP - NF - TA - MN - WV

Frånvarande

Justerat

Omedelbart

Ordförande

Lantråd
Katrin Sjögren

Föredragande

Vicelantråd
Camilla Gunell

Protokollförare

Byråchef
Jenny Eklund-Melander

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 1

Utlåtande angående förslag för införande av överlåtbara
nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter.

ÅLR 2016/2421

92 N3

Beslöts att till Jord- och skogsbruksministeriet översända utlåtande enligt
bilaga 1, N316P01.

Jord- och skogsbruksministeriet
PB 30

00023 STATSRÅDET

Hänvisning
Er begäran om utlåtande

Kontaktperson
Jenny Eklund-Melander/Tom Karlsson

Ärende
UTLÅTANDE ANGÅENDE FÖRSLAG FÖR INFÖRANDE AV ÖVERLÅTBARA NYTTJANDERÄTTER OCH AKTÖRSSPECIFIKA FISKEKVOTER

Jord- och skogsbruksministeriet har berett Ålands landskapsregering möjlighet att avge utlåtande angående ministeriets förslag till regeringsproposition om en lag för införande av överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter.

Målet med propositionen är att möjliggöra ett mera ekonomiskt fiske genom att innehavarna av överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter självständigt kan planera sin fiskeverksamhet. Systemet har tidigare tagits i bruk i andra nordiska och baltiska länder. Kvotsystemet skulle i Finland tillämpas inom det pelagiska fisket av strömming och vassbuk och inom laxfisket. Fisket av torsk skulle inte omfattas av systemet.

Genom införandet av aktörsspecifika kvoter skulle myndigheterna inte längre behöva reglera fisket utan aktörerna bestämmer på egen hand när man fiskar inom ramen för sin kvot.

I den proposition som Jord- och skogsbruksministeriet sänt på remiss föreslår man att kvoterna fördelas utgående från fiskeaktörernas fångster under referensperioden 2011 - 2015 så att man beaktar de fångstmässigt tre bästa åren.

Utgående från jord- och skogsbruksministeriets beräkningar skulle det åländska fisket tilldelas kvoter motsvarare 12,14 % av totalkvoten för strömming i centrala Östersjön och Finska viken, 5,22 % av totalkvoten för strömming i Bottniska viken, 7,07 % av totalkvoten för vassbuk i hela Östersjön och 8,19 % av totala laxkvoten i centrala Östersjön och Bottniska viken. Torskkvoten skulle inte fördelas.

Införandet av systemet kräver dock en överenskommelse med Åland. Från ministeriets sida vill man att även det åländska fisket skall vara med i rikets system och tilldelningen av kvoter skulle skötas av dem. Alternativt bör man komma överens om en

uppdelning av de aktuella kvoterna mellan Åland och övriga Finland. Frågan har diskuterats på tjänstemannanivå och den 2 maj 2016 på ministernivå. Vid diskussionerna har man från ministeriets sida antytt att man kan tänka sig en uppdelning av kvoterna mellan Åland och övriga Finland men att även en sådan delning i så fall skulle ske på samma grunder som de aktörsspecifika kvoterna fördelas. Denna fördelningsgrund poängteras upprepade gånger i ministeriets senaste textförslag där man hänvisar till att fördelningen bör vara så rättvis om möjligt.

Landskapsregeringen har diskuterat ärendet vid överläggning den 21 april 2016 och kommit fram till att det, för att trygga fortsatta åländska möjligheter till fiske, bör vara Ålands målsättning att uppnå en fördelning av kvoterna mellan Åland och övriga Finland. Ärendet har även varit upp i självstyrelsepolitiska nämnden som gett sitt bifall till målsättningen.

Landskapsregeringen anser dock att man inte rakt av kan dela kvoterna enligt det av jord- och skogsbruksministeriet föreslagna systemet. En sådan fördelning skulle enligt landskapsregeringen missgynna det åländska fisket som på grund av sin relativa litenhet, i form av få aktörer, har varit mera sårbart för konjunkturer och regleringar, utfärdade av såväl EU som nationellt.

Bland annat har Åland i det pelagiska fisket efter strömming och vassbuk under den aktuella perioden endast två fiskeår, 2014 och 2015, med något så när fullständig statistik. Därför anser landskapsregeringen att man vid uppdelningen av kvoterna för strömming och vassbuk, mellan Åland och övriga Finland, skall utgå från statistiken för dessa två år. Enligt landskapsregeringens uppgifter kommer även 2016 års statistik, speciellt för vassbuk, att visa betydligt högre siffror för Åland än statistiken för åren 2014 - 2015. En fördelning enligt ministeriets förslag skulle enligt landskapsregeringen inte heller motsvara principen med den relativa stabiliteten där Åland kan anses ha bidragit till en betydlig del av den procentuella tilldelningen av de kvoter som Finland idag tilldelas av EU. Detta gäller samtliga kvoterade arter.

Beträffande laxkvoten konstaterar landskapsregeringen att det åländska laxfisket under åren missgynnats av myndigheterna i Finland. Ett tydligt exempel på detta är det av riksdagen, inför år 2013, beslutade drivrevsförbudet söder om 59°26'. Åtgärden minskade det åländska laxfisket med nästan 70 % samtidigt som man från myndigheternas sida i Finland under flera år vidtagit åtgärder, så som kvotbyten, för att höja laxkvoterna i landet i övrigt. Därför är det landskapsregeringens åsikt att kvotfördelningen bör räknas utgående från andelen åländsk fiskad lax av den till Finland beviljade ursprungskvoten. Landskapsregeringen vill även påtala att laxkvoten redan tidigare varit uppdelad mellan Åland och övriga Finland och att Ålands andel då, som minst, var 20 %.

Vid en fördelning av landets fiskekvoter måste det vara en självklarhet att samtliga kvoter fördelas. Om torsk kvoterna inte delas på samma sätt som de övriga kvoterna förfördelas de fiskeaktörer som under perioden tidvis valt att fiska torsk och på så sätt omedvetet gått miste om statistik för de övriga arterna. Landskapsregeringen ser det som ett absolut krav att även torsk kvoterna omfattas.

Landskapsregeringen meddelar därför att man inte har för avsikt att överföra behörighet i kvotfördelningsfrågan samtidigt som man föreslår fortsatta förhandlingar om uppdelningen av Finlands totala fiskekvoter utgående från följande:

• Strömming, centralbassängen	Åland 15 %	Övriga Finland 85 %
• Strömming, Bottniska viken	Åland 7 %	Övriga Finland 93 %
• Vassbuk	Åland 10 %	Övriga Finland 90 %
• Lax, centralbassängen och Bottniska viken	Åland 10 %	Övriga Finland 90 %
• Torsk, västra zonen	Åland 90 %	Övriga Finland 10 %
• Torsk, östra zonen	Åland 96 %	Övriga Finland 4 %

Beträffande åtgärder som vidtas till följd av Europeiska unionens beslut konstaterar landskapsregeringen att i enlighet med 59b § i självstyrelselagen ska landskapsmyndigheterna och riksmyndigheterna samråda om de ärenden de kommer att vidta är beroende av varandra. Syftet är att samförstånd ska eftersträvas. Om överenskommelse inte kan nås i detta ärende föreslår landskapsregeringen att ärendet förs till Ålandsdelegationen.

Lantråd

Katrin Sjögren

Vicelantråd

Camilla Gunell